

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap
szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 52. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

Aratnak.

Amíg a lusta kényelem a fürdőkben és nyaralóhelyeken élvezi a tétlenség gyönyöreit: a mezőkön millió munkás kéz dolgozik. Megmozdul a földet művelő népnek apraja nagyja, hogy beszedje azt, amit az áldott magyar föld termett. És ennek a néhány hétnek az eredményétől függ Magyarország egy évi jóléte, vagy nyomorúsága.

Minden ember, aki ezen a földön él; mindenki, akinek itt kell megszereznie az existenciális eszközöket: érdekelve van az aratás körül. Mert ezt az országot a föld táplálja, ez az egyetlen biztos alapunk, amelyen gazdasági életünk tovább fejlődhetik, amelyet legjobban kell oltalmaznunk.

Iparunk nincs. Néha napján eldicsékszünk vele, hogy mekkorát haladtunk az ipari téren. Gyárak keletkeznek, amelyekben ezer és ezer munkás kap kenyeret. A kisipar versenyre kel tudásban és szorgalmában a külfölddel, amely évszázadokon át fejlesztette, tökéletesítette iparát. Hát ez mind igaz. De a fejlődés mégis lassú, kétségbeejtő módon lassú. Tudásban, életrevalóságban, a befektetések nagyságában,

produkciónban még csak megelégedhetnénk a fejlődéssel, de az ipar jövődelmezősége nem elégíthet ki bennünket. A magyar ipar csak alacsony munkabérrel, kevés haszonnal tud tengeni, mert versenytársa annyi, hogy lépten-nyomon akadályokba ütközik fejlődésében. A földművelés eredménye szabja meg az ipar jövődelmező voltát is, mert még nem tudta magát függetleníteni a belső gazdasági viszonyoktól. A nagy iparúzó államokban alig okoz gondot a rosszabb termés. A külföld megfizeti a kenyér árát ipartermékekért. Magyarországon a rossz aratás megbénít mindent.

Kereskedelmünk szintén a földből táplálkozik. Nem közvetlenül a viláfgorgalmat, kisebb körben mozog s a gyarmatrendszernek csak hátrányaiban van része.

És hiába minden vita, hiába való az ipari és kereskedelmi életre való büszkélkedés, existenciánk alapja, jövődelmünk fő forrása mégis csak a föld. Magyarország földművelő ország. Ezt mindenki tudja és érzi. Ezért könnyű az ugynevezett agrár politikának teret hódítani, híveket szerezni. Pedig — bármennyire paradox állításnak látszik is — az agrár politika abban az

alakban, ahogyan nálunk elhatalmasodni kezdett, nem szolgálja mindenben a földművelő Magyarország érdekeit, illetve a mi agrár politikánk nem is agrárpolitika, hanem a nagybirtok védelme és az államhatalom kisajátítására való törekvés, feudális izű kiváltságok szerzése végett. Ez a mindennapi életben megnyilatkozó agrárizmus.

A földművelő Magyarország érdekei egészen mások. Aki aratás idején megnézi azt a derék, jó magyar népet, amely lelkeinek egész szeretetével hozzátapad a földhöz; aki belepillant a kisebb birtokos osztály belső életébe s látja ott a pusztulást: az megérti, hogy milyen agrarizmus kell Magyarországnak.

De aratás idején megszűnik a politikai ellentét. Elfeledik a programot s lesi, várja mindenki, hogy mit hoznak a legközelebbi hetek.

Az idén nem biztatók a kilátások. Az alföldön hónapokig aszály uralkodott s a buza kincses bányája szomorúan néz ki. A termés legnagyobb része pedig onnét kerül ki. És minden oldalról csak panaszt, elkeseredett hangokat, rossz híreket lehet

TÁRCA.

Az okos leány.

Hevesen ragadta meg a leány kezét és úgy nézett szeme közé, mintha forró lelkének egész tüzeit abba a kialvó szívbe akarná átönteni.

— Utolsó szava volt ez, Berta? Visszavonja nekem tett szent fogadását? Képes összetörni a lelkemet, semmiivé tenni az életemet?

— Ne végleteskedjék, édes Gyula. Én mindig nagyon szerettem magát és ha nem volnánk mind a ketten annyira szegények, soha se lennék a más felesége, csak a magáé. De lássa, saját tapasztalatom tanított meg rá, hogy a szerelemből nem lehet megélni. Apám és anyám is szerették egymást, de pótolhatja-e ez azt a sok nélkülözést, amelyet évek során szenvedtek?

— Maga nem fog nélkülözni. Azt mondják: van tehetségem s emellett munkakedvem, lan-kadatlan munkaerőm. A maga kedvéért léptem a mérnöki pályára, mert ez ma nemcsak biztos kenyér, de fényes jövő ösvénye.

— Fényes jövő? S mikor érünk el ahhoz a fényes jövőhöz, mire megöregszünk. Legyen egy kicsit okos, Gyula; tegyen úgy, mint én: kössön észházaságot.

— Hát maga egy lelketlen teremtés!

Ezt azonban csak egy lelketlen ember mondta. A többiek nem győzték ismételni, hogy Kövesdy Berta okos leány, a miért szakított a gyermek-

ábrándokkal és elszánta magát, hogy a dús gazdag Bárody Bertalannak nyujtsa kezét, a ki hatvan éve mellett krózus hírében áll.

Miesoda fényes szertartás volt az, melyet Bárody Bertalan tartott, keretül ahhoz az élethez, melyben kizárólag az övé lesz a csodaszép teremtés.

A menyasszony remek öltözéke, pompás ékszerek, mind mind a vőlegény ajándéka. Bizony nem esoda, ha ilyesmi láttára megkáprázik egy nélkülözéshez szokott leány szem.

A leány öntudatosan mondta el, hogy szereti ezt a férfit és az agg férj száraz, fakó ajkain kéjes mosoly vonaglott végig, mikor kiejtette, hogy holtiglan hű társa marad.

A két arany karika összefűzte életüket s a pap áldást mondott e frigyre.

Határozottan lépdelt át a templom hajóján. Ezer és ezer gyertya lángja szőrt fényességet a boltíves falakra. Egyszerre a sorban mintha kioltottak volna mindent, sötétség támadt. Mintha annak a két fekete szemnek sötét sugara éjszakába borította volna a díszes kisérertet, a fényesen világított templomot.

Két fekete szem, Számosy Gyula szemei. Ott huzódott meg egy oszlopnál s úgy nézett, mint a ki nem hiszi, a mit lát.

De azért Bárody Bertalan száraz, csontos karjaival magához szorította a puha kart, mely rátámaszkodott.

A kapuhoz értek, a hol fényes fogatok vártak

a násznépre. Az elsőbe a férj segítette fel fiatal feleségét. Nehéz fehér atlással volt kipárnázva. Szín uj szerszám ragyogott a két pompás fehér lovon. Pompás lakoma rekesztette be a fényes szertartást.

Mielőtt nászutra keltek, Bárody elvitte leendő otthonába a szép asszonyát. Tündér kastély, mesebeli kincsek tárultak Berta szemei elé. Ilyen gazdagságot még álmában sem látott.

A fiatal asszony szemei megkápráztak. Látó érzékké vált még a lelke is, úgy szívta föl azt a soha nem látott fényt, pompát. És ez mind, mind az övé, cserében azért, hogy megtudott alkudni a szívével. Milyen előnyös csere!

Nászutjuk remek volt. A férj figyelmes, tán túlságosan is figyelmes volt. Rabszolgai alázattal leste minden pillantását. Az öreg ember fakó, kihamvadt szeméből egy-egy szikra pattant ki, mikor elmerült asszonya nézésében. Magához, fonnyadt mellére szívta azt az üde, kívánatos teremtést.

Tehette. Az övé volt.

Minden nagyobb városban drága ajándékot vett ifju feleségének a vén férj. Berta már egészen belefáradt a nagy gyönyörűségbe, amit az az érette sovárgó ember szerzett neki az egyetlen eszközzel, a mivel rendelkezett: tengersok pénzével.

Olyan volt az élete, mint azé a virágszálé, melyet a partról szakít magával egy oda csapott hullám.

hallani. A Duna — Tisza között, a Bán-ságban, a Tiszán túli síkon olyan rossz termés lesz, hogy az aratás költségeit alig bírja a gazda.

Zalavármegye termése azonban nem ígérkezik a legrosszabbnak. Esőnk volt s a kötöttebb talajokon az idén szép a gabona. A vármegye termésének mennyisége — az eddigi adatok szerint — mégsem éri el a tavalyit. Nagy vidékeket vert el a jég, sok helyen árvíz pusztított. Termésünket 15—20%-kal alább becsülik a tavalyinál; minőséget azonban első rendűt várnak.

Áldott föld ez, amely nem nyújt kánaáni bőséget, de a munkát megfizeti. Ritkaság a bánáti értelemben vett nagy termés, de az inség is távol marad tőlünk. A kiegyenlített éghajlati viszonyok nem hajtanak bennünket egyik szélsőségtől a másikig.

Amit mennyiségben a zalai gazdák vesztenek, talán kipótolja a magasabb ár. Ha a gazdasági törvények a spekuláció visszaélései mellett érvényesülhetnek; ha a józan ésszerűséget le nem gyűri a börze; akkor ez idén feltétlenül magas buzaárakat remélhetünk. Az ország átlagos termése a közepesen jóval alul maradt s Európában sehol sem dicsekesznek jó eredméllyel. A legszűkebb keleten háború folyik, amely ha egyéb gazdasági eredménnyel is jár, de Oroszországot feltétlenül kivonja a versenyből. Fájdalom azonban, keserű tapasztalatok tanítottak meg bennünket arra, hogy a kereslet és kínálat árszabályozó hatását sokszor ellensúlyozzák azok a mesterséges eszközök, amelyek erőszakosan nyulnak bele a gazdasági életbe s minden áron érvényesülésre törekednek.

Jósolni lehet a legjózanabb okok alapján, de a nemzetközi konstellációk, a diplo-

Kábult, szédült és oly jól esett neki ez az önkívület.

Kinek lehet az övének fényesebb élete?

Esős nap volt. Velencéből egy gyönyörű fekvésű kis olasz városba rándultak, de a rossz idő áthuzta a számításukat. A szobába rekedtek.

Berta a kis szálló ablakánál állt és céltalan révedés után a szemköztes házra esett tekintete. Egy fiatal, közép osztályból való nő állt az ablaknál, karján parányi gyermekkel. Mellette az asszonykánál alig öregebb férj, aki hol a kis babával gyügyögött édesen, hol az asszonyhoz látszott szerelmes szavakat intézni. Az asszonyka mosolygott, ledobva válláról a kis selyem kendőt, mintha melege lenne. A férj hosszú esőkot nyomott a fedetlen vállra. Berta összeborzongott.

Fázik? kérdezte Bárody.

Nem felelt.

Átölelte reszketeg karjaival.

Mégis fázik?

Most még jobban.

Nézze, milyen szépen ég a tűz a kandallóban.

Nem fordult vissza. Mozdulatlanul tapadtak szemei az előbbi irányba.

Nézett, nézett . . .

Nézte az okos leány a — boldog asszonyt.

Kövér Ilma.

máciai sakkhuzások, a börzei spekuláció, sőt egy ártatlan toaszt keresztül huzhatja az egész kombinációt. Mintha a buza értéke ezektől nem volna független s a magas diplomácia el tudná csíftani az éhező embereket.

A fenálló viszonyokkal azonban számolni kell. A gazda jobb árakat reméljen, de terményeivel ne spekuláljon. Eléggé leköti a gondját a gazdálkodás milliő gondja; elég baja van a munkásviszonyokkal, a nagy közterhekkel; ne vegyen a nyakába még egy kockázatot.

Ránk nézve ez az esztendő nem lesz a legrosszabb. Bár egész Magyarország jó termést takarítatna be, hogy bő aratás után ujult erővel haladhatnánk előre a gazdasági megerősödés útjain.

A vármegyei alkalmazottak illetményének rendezése.

A vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. X. t.-c. végrehajtási rendeletét a napokban boesátotta ki a m. kir. belügyminiszter. Magába foglalja az utasítás az összes rendelkezéseket, úgy hogy most már a vármegyeinek feladata, hogy ezen a közigazgatásunk történetében korszakos törvényhozási alkotás mihamarább testet öltson s ezzel a vármegyei alkalmazottaknak régi jogos igényei kielégíteszenek. A végrehajtási utasítást a következőkben ismertetjük:

Az utasítás a törvénybe lefektetett alapelveket közelebbről megvilágító általános határozatok előbeboesátása után a vármegyei alkalmazottaknak a fizetési osztályokba és fokozatokba való boesztására vonatkozó részletes határozatokat tartalmazza. Nálunk Zalavármegyében valamennyi főszolgabíró, kettő kivételével — akiknek még 5 évi főbírói szolgálatuk nincsen — belekerül a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába, vagyis törzsfizetésük 4000 korona és 600 korona lakbér. Lehet azonban, hogy a vármegye közönsége július hó 5-én tartandó közgyűlésében már élni fog az 1904. X. t.-c. adta ama jogával, hogy azon főbírákat, akik 15 év óta mint főbírók működnek és arra érdemet szereztek, a VII. fizetési osztályba sorozza be.

A vármegyei aljegyzők között fennálló szokásos elnevezést: első, második stb. aljegyző, továbbá árvaszéki jegyző — megszüntette a törvény. Ezentul csak lesznek első, második, és harmadosztályú vármegyei jegyzők. És pedig nálunk Zalában lesz két első osztályú vármegyei aljegyző, t. i. az eddigi első és második vármegyei aljegyző, lesz négy második osztályú aljegyző, t. i. a III. és IV. aljegyző, valamint az árvaszéki első jegyző és még a legtöbb szolgálattal bíró árvaszéki jegyző; a vármegyei V. aljegyző, valamint két legkevesebb szolgálattal bíró árvaszéki jegyző ezentul harmad osztályú vármegyei aljegyző elnevezést nyerik. A járási szolgabírák pedig első és második osztályú szolgabírák lesznek. Az első osztályú vármegyei aljegyzők, akik a főbírákkal lesznek ugyanazon rangban, a VIII. fizetési osztályba soroztatnak, a második osztályú vármegyei aljegyzők és az első osztályú szolgabírák a IX-ikbe, a harmad osztályú aljegyzők és a második osztályú szolgabírák pedig a X. osztályba.

Ami különösen az illetmények kiszámítását és kiutalását illeti, az utasítás következőleg intézkedik:

A törvény 13. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg, mindazon vármegyei alkalmazottak, akik már 1904. évi január hó 1-én az ezen törvény alapján megállapított illetményekre igényt adó alkalmazásban állottak, a törvény alapján megállapított fizetés- és lakáspénz illetményeket 1904. évi január hó 1-től kezdve; azoknak pedig, akik 1904. január 1-je után, de még az 1904. X. t.-c. életbe lépté előtt léptek a vármegyei szolgálatába, a törvény alapján megállapított fizetést a megválasztás, illetőleg a kinevezés (eskütétel) napját követő hó 1-től kezdve, a lakáspénzt a megválasztást, illetve a kinevezést

követő lakáspénz első napjától kezdve kell kiutalványozni.

A vármegye f. évi július 5-én tartandó közgyűlésen sorozza be tisztviselőit fizetési osztályokba és fokozatokba. Az alispán az utasításhoz mellékelt minták szerint a számvevőséggel kimutatást készített, amelybe a törzskönyvekben foglalt adatok alapján a szolgálattal tartamát és folytonosságát helyesen feltünteti, az adatokat felelősség terhe mellett okmányok alapján ellenőrzi. A vármegye közönsége az alispán által készített kimutatás alapján teljesíti a boesztást. A hozandó határozatot és a kimutatásokat az alispán a közgyűlés megtörténte után azonnal a belügyminiszterhez terjeszti fel.

A felterjesztett határozat jóváhagyása és az illetményeknek a belügyminiszter által történt végleges megállapítása után az 1904. évi január hó 1-től ugyanezen év július 31-ig esedékessé vált többlet fedezésére szükséges állami javadalmasítás a vármegye székhelyén levő kir. adóhivatalnál azonnali kifizetésre egy összegben fog kiutalványoztatni és egyidejűleg intézkedés történik az iránt is, hogy a f. évi augusztus 1-től december 31-ig esedékes többlet fedezésére szükséges összegek előleges havi részletekben fizetessenek ki.

Az alispán a törvény alapján megállapított magasabb illetményeknek 1904. évi január hó 1-től június hó végéig esedékessé vált részleteit egy összegben utalványozza ki a jogosultak részére. Ott, hol a lakáspénz a naptári évnegyeddal összeesik, a július—szeptember hónapokra eső lakáspénz többletet is ugyanakkor kell kiutalványozni.

Zalavármegyei tisztikara ez új rendelkezések folytán oly fizetésben részesül, hogy ezután annak minden egyes tagja igazán minden idejét hivatásának fogja szentelni.

Ambicióval, jókedvvel, hivatáskeresettel fogja is betölteni mindegyik — amint ismerjük tisztikarunkat — a helyet, ahová a vármegye bizalma helyezte őket, annál is inkább, mert eddig sem tévesztették szem elől azokat az elveket, kötelességeket, amelyeket az igazi közigazgatási tisztviselőnek mindig szívén kell hordania.

X.

Izgatók és a nép.

Hála Isten, nekünk még nincsenek szervezett szocialistáink. Kanizsán, Keszthelyen néha napján meghordozzák a piros zászlót; ballag utána néhány szereplési viszketegben szenvedő alak s a szájhősök nagy hangon ordítanak a társadalom büneiről, a nyomorultak szenvedéseiről; de ezek a cucilisták egyébként mind jóra való emberek, csak az a nagy bünök nagyon, hogy mindenütt szeretnek ott lenni és egy két pohár bor hamar megtaszigálja bennük a vért.

Hogy mennyire nincsen nálunk talaja a szocializmusnak, maguk a szocialista vezeték elismerik.

A budapesti főkapitányság legutóbbi évkönyvében az foglaltatik, hogy a szocialisták nagy gyűlése alkalmával egy szónok felpanaszolta, hogy Zalavármegyében nem akar hódítani az eszme. A munkások nincsenek szervezve s a paraszt nem is akar hallani az üdvöztető tanról. A vezetőség fel is vette programjába a zalai munkások szervezését.

Ez megszívlelendő tény; valamint tény az is, hogy legujabban olyan jelenségek merültek fel, amelyek arra engednek következtetni, hogy a munka megkezdődött. Szakegyesületek alakulnak, amelyeket a fővárosi kiküldöttek szerveznek s itt ott jelszavakat potyogtatnak el egyébként teljesen jóhiszemű emberek, akik öntudatlanul dobták magukat az izgatók karjaiba. Azok a szakegyesületek is teljesen jóhiszeműen alakultak. A helyi bizottság s a tagok azt hiszik, hogy kizárólag önképzés, művelődés, jogos érdekek védelmére tömörültek. Ellenben azok, akik a tömörülést szíjják, jobban ismerik a célt. A fő dolog nem az önképzés, nem a szakegyesület, hanem hogy a szervezet meglegyen. Az mellékes, hogy mi a szervezet névleges célja, mi a címe. A cégérrel nem sokat törődnek. Ha azután a szervezet már él, működik, akkor már könnyű az izgatás magjait elhinteni. Amíg nincsen olyan közvetítő szerv, amely száz és ezer embert mozgásba tud hozni, addig izgatni nehéz. Ha az a sok ember bármilyen központ körül tömörül, könnyű dolog oda beleesempészni minden ferde ideát. Egy két ember kell csak, aki hangos,

aki szereplésre vágyik és megy minden magától. Jól esett hallanunk, hogy a vezérek panaszkodtak Zalavármegye munkásaira. De a sok szakegylet, a fővárosi szaktársak utazgatása, gyanút kelt, hogy a szocialista programot be akarják váltani.

Az igazat megvallva, amíg csak az ipari munkásokra veti ki hálóját az izgatás, addig nem félünk. A kisiparos nem csap fel a cucilik közé; gyáraink pedig nincsenek. Nálunk csak a föld népet kell féltetni. Annak a kebelében pedig még nyoma sincs a világfelforgató ideáknak. Nem kell félni az arató-sztrájkától. A mi embereink józanabbak. Örülnek, ha tisztességgel megkereshetik a kenyeret.

Elbizakodnunk azonban nem tanácsos. Jó lesz résen lenni.

Elméletben nem olyan veszedelmesek azok a szocialis eszmék, mint sokan hirdetik; de az életben nem annyira ártatlanok, mint a közszabadság és emberi jogok hangzatos jelszavait valló apostolok feltüntetni szeretnék.

Hát hiszen szép dolog az emberiség javát szolgáló szocialis eszmék, mint sokan hirdetik; de az életben nem annyira ártatlanok, mint a közszabadság és emberi jogok hangzatos jelszavait valló apostolok feltüntetni szeretnék.

Amint mondtuk, Zalavármegyében még nem izgatják a falusi munkásnépet, mert nem jó anyag a szocialista uraknak. De a szomszédban már faluról falura vándorolnak a „nép tanítói.” Es a kapás kaszás ember meghallgatja őket. Mikor a gazdasági vándortanító jelenik meg a faluban, úgy kell összefogdosni a hallgatókat. A Bokányi és Grosz küldötteit azonban meghallgatják. Hja a vándortanító becsületes munkáról, takarékoságról, józan életéről beszél, a nemzetköziet pedig szidják a földes urakat, akik a nép verejtéke árán gazdagodnak meg. A nyomorról és inségről beszélnek a népek azok a lelkiismeretlen, hazátlan lélek kufárok, akik éppen a nyomor filléreiből játszanak urat. Mert ne higye senki, hogy ezek az urak önzetlen martirok. Oh nem! Jó napidíjakért beszélnek s egyébként ingyenélő családok, országháborítók.

Egy csapásra egy évezredes fejlődés folytán előállott gazdasági rendet átalakítani nem lehet, nem is szabad. Ezt nem engedheti meg sem az államhatalom, sem a társadalom. És ha az izgatók a népet természetesen védői ellen izgatják, olyan kényszer helyzetet teremtenek, amelynek ismét csak a legszegényebb osztály adja meg az árát. Salus reipublicae suprema lex. Az állam erőszakra erőszakkal kénytelen felelni s ha egyik osztály a másikkal, az állam a saját alattvalóival örökös harcban áll, akkor olyan nagy lesz a nyomoruság, hogy senki sem fog többé segíteni rajta.

A csendőrszurony, a puskagolyó elől az izgatók elillannak s ha már belevitték a tömeget a zavargásba, magukra hagyják. A legnagyobb bűnük az, hogy egyáltalában megtűrik ezeket az embereket. Gyönyörű szép a közszabadság, de avval csak addig a határig lehet élni, amíg a közérdeke nem ütközik. Az izgatók nem lehetnek a nép hivatott vezérei, hanem azok, akik óvják és védelmezik.

A kinek módjában van, álljon a nép mellé s ne engedje azt tévutra vezetni; ne engedje, hogy azokat a tévutakat, amelyeknek a józan szocializmushoz semmi közük, belecsepegtessék a lelkébe s megmérgezzék vele. Elképzelhetetlen eredményekre vezetne, ha a földművelő nép is beállna a nemzetközi eszmék hazátlan apostolainak szolgálatába. Nem csak egy társadalmi osztályt tenne tönkre, hanem megkárosítaná önmagát is, megingatná nemzeti és állami létünk alapjait.

Országszerte az arató sztrájk réme ijesztgette a gazdákat. A hatóságokat felülről éber figyelemre intették. Nálunk hála Isten nines veszedelem. De hogy ne is legyen, az a nép vezetőinek s különösen a birtokos osztály kezébe van letéve. Ha a nép hozzászokik ahhoz, hogy uraiban látja a legnagyobb jóakaróit, akkor nem kell félni a vörös zászló lovagjaitól.

Az iparosok és munkások nyugdíj-ügye.

Napjainkban a társadalomnak minden rétege arra törekszik, hogy az egyesülésben rejlő hatalmas erő felhasználásával gondoskodjék arról, hogy létfenntartása kellően biztosítva legyen az öregség és munkaképtelenség napjaiban is. Mindenki érzi, hogy a megélhetés körülményei napról-napra súlyosabbakká lettek. Míg azelőtt az iparosok és munkások félrerakhattak egy kis tőkét öreg napjaikra, addig a mai megváltozott, megnehezdedett életkörülmények között elég az iparosnak és munkásnak csak a mindennapi kenyeret megkeresni s öreg napjaikra — fájó szívvel — nem tehetnek félre semmit. És hogy ha bekövetkeznek rájuk az öregség napjai, vagy valamely szerencsétlenség következtében rokkantakká lesznek: az önérték adó munka eszköze, a kenyérkereső szerszám kihull a kezökből, s ezt pótolhatják az arpirító, lealacsonyító kéregetés jelvényével, a koldusbottal. Mily lélekszomorító egy olyan elaggott iparost vagy munkást látni, aki kénytelen a mindennapi kenyerért embertársai könyörületére szorulni.

Ezen méltatlan sors elleni védekezés régi törekvése az iparos és munkásosztály jobbainak. Ez a törekvés hozta létre 1903. március 5-én Budapesten a „Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjegyletét.” Az alapítóknak lelkes kis csoportja nem kisebb feladatot tűzött ki maga elé, mint azt, hogy megszabadítsa az iparosokat és munkásokat a bizonytalan jövő rémképeitől. Alkalmat nyújt nekik arra, hogy biztosíthassanak maguknak egy darab kenyeret arra a korra is, midőn a munka már megviselte, ereje elhagyta. Az a törekvésük, hogy ne legyen e hazának egyetlen munkása sem, a ki öreg napjaiban nyomorogni legyen kénytelen. Ezen nemes cél érdekében immár tizennégy év óta hirdetik az egylet alapítói az erők tömörítésének eszméjét, fölírva a munkásokat a télen várakozás kárhozatos álmából, buzdítják, serkentik őket az önmagukról és családjairól való gondoskodásra.

Az egyletnek a belügyminisztérium által jóváhagyott alapszabályai a lehető leghatározottabb rendelkezéseket tartalmazzák. Tagja lehet az egyletnek minden munkás, iparos, tisztviselő, vagy bármely más rendes foglalkozással bíró férfi és nő egyaránt korkülömbőség nélkül és orvosi vizsgálat mellőzéseivel. Iparos tanoncok is beiratkozhatnak. A beirattási díj személyenként 1 korona 20 fillér. A tagok 20, 24, vagy 30 fillér heti illetéket fizetnek. Ennek pontos fizetése fejében a tag, ha tíz évi tagság betöltése után saját keresetforrásul szolgáló foglalkozásában valamely baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés, vagy aggkori gyöngeség következtében munkaképtelenné válik; 8.40, 9.80, illetve 11 korona 90 fillér rokkantségilyt kap hetenként élete végéig. Annál kedvezőbb a tagra nézve, minél későbbben válik munkaképtelenné, mert a tagsági év arányában a segély emelkedik. Negyven évi tagság után 12. 14 illetve 17 korona nyugdíjat kap a tag élete végéig, tekintet nélkül a munkaképtességre. De segíti még ezenkívül az egylet a segélyre jogosult tag elhalálása esetén hátramaradt özvegyet és árvákat is. Az özvegy végkielégítést, az árvák pedig neveltetési járulékot kapnak, még pedig a fiúk 13, a lányok 14 éves életkorukig.

Ez a segélyezés nem csupán irott malaszt; mert a mint az egylet kimutatásaiból látjuk, az 1903. március havában megkezdődött segélyezési időtől a jogosult tagok közül eddig 30 munkás vált munkaképtelenné, a kik a fentebbi alapszabályszerű rokkant segélyt pontosan meg is kapják, a miről bárkinek is alkalma van meggyőződni. Segít az egylet ezenkívül két jogosult tag után hátramaradt három árvát, és segítséget nyújtott már eddig is számos özvegynek. Az egylet által az eddigi 15 hónapi segélyezési idő alatt kifizetett rokkantségilyek összege a tizezer koronát, az árvasegélyek összege 300 koronát, az özvegyeknek nyújtott segítség az 500 koronát jóval fölülhaladja. A rendes heti segítségben részesülők életkora 31—74 év közt váltakozik és van köztük ács, asztalos, bogárné, gazdaságvezető, gázfejlesztő, hengerész, kavarász, kovács, kőműves, lakatos, nyomdász, pénztárosnő, vasöntő, vasvezetgályos és többféle ipari munkás. Mily áldás az ilyen rokkant munkásoknak és családjaiknak a segedelem s mily vigasztaló érzés és jóleső öntudat az, hogy az a biztos segítség, melyre támaszkodnak, nem a könyörület fájáról van levágva, hanem önérejükől igazán szerzett saját filléreik-

ből gyűlt össze, s rajtuk valóban beteljesedett a közmondás «Segíts magadon s az Isten is megsegít!»

Ily magasztos felebaráti céljaihoz méltóan az egylet az egész országban el van terjedve. Budapesten a központi egyleten (József-körút 68.) kívül négy befizetőhelye van, azonkívül szerte az országban 96 fiókpénztára van, úgy hogy ez a legelterjedtebb intézmény hazánkban. A tagok száma az idén már eddig több mint négyezerrel növekedett s a taglétszám jelenleg a harmincezeret meghaladja. A vagyon ugyancsak az idén több mint százezer koronával növekedett s jelenleg az egy millió koronát jóval meghaladja, mely összeg teljesen biztos alapokon van elhelyezve értékpapirokban, a József utca 43. sz. fővárosi házigatlanban és készpénzben a jóhírű Hazai Bankban. Az egylet pénzkezelésének nyilvántartása és ellenőrzése céljából havonként megjelenő Hivatalos Közlöny ad ki, ezenkívül az özvegyek fokozottabb segélyezése céljából Segítség-gyűjtőt hozott forgalomba.

A midőn az egyletre föl hívjuk úgy az érdekeltek, valamint a nagy társadalom figyelmét, megemlítjük még, hogy az egylet ügykezelése hatósági szigorú ellenőrzés alatt áll, és támogatói között látjuk a kereskedelmi kormányt, Budapest székesfővárosát, Pozsony, Sopron, Kaposvár és több vidéki városokat, a magas főpapságot, több országgyűlési képviselőt és jótékony emberbarátot és számos pénzintézetet. Az egyletet a kereskedelmi miniszter 19.815/97. számú leiratával az érdekeltek figyelmébe ajánlotta. Az érdeklődők forduljanak fölvilágosításért az egylet József körút 68. szám alatt lévő központi irodájához, vagy bármelyik fiókpénztár vezetőjéhez.

Posta- és táviró növendékek felvétele.

Posta- táviró-segédtszettek kiképzés céljából az 1904. évben 255 posta- és táviró növendék felvételét engedélyezte a kereskedelemügyi miniszter és pedig a zágrábi posta- és táviró igazgatósági kerület számára 15-öt, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni és temesvári posta- és táviró igazgatósági kerületek számára egyenként 30-at.

Posta- és táviró növendékké felvételért azok a magyar honos ifjak pályázhatnak, akik a magyarnyelvet, a horvát- és szlavin illetőségűek pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV-ik vagy ezzel egyenlő rangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek; az iskola bevégezése és növendékké felvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott?

Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-, táviró- és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak.

A felvételért sajátkezűleg irt, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott kérvénnyel 1904. július végéig lehet folyamodni.

A kérvény az illető posta- és táviró igazgatósághoz címezve azon posta- és táviró hivatalnál nyújtandó be, hova folyamodó növendékké felvételét óhajtja.

A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámoknak beleegyező nyilatkozata is reá vezetendő.

Mely posta- és táviró hivatalok vannak felhatalmazva növendékek felvételére, arra nézve bármelyik posta- és táviró igazgatóság, illetve hivatal tájékoztatást nyújt.

A felvett növendék köteles a szolgálatot az értesítés kézbevétele után legkésőbb október hó 1-én megkezdeni.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állnak; a kiképzésnél az első félévben javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kintestári posta- táviró hivataloknál havi 15 K, a második évben havi 30 K, a harmadik évben havi 40 K, a negyedik évben havi 50 K napi-díj általánynak kapnak.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után vizsgálatra bocsátatnak, melynek sikeres

letétele után kinevezetésükig kincstári postatávirda hivataloknál napidíjas minőségben nyernek alkalmazást.

Iskoláink egy évi működése.

Helybeli tanintézetünk 1903/4. tanévi működésének híu képét adják az »Értesítő«-k, melyeket az illető intézetek igazgatói kiadtak.

Az állami főgymnasium értesítőjében Suszter Oszkár tanár Jókai Mórról irt meleghangú megemlékezést, dr. Kovács Gyula tanár pedig Egészségügyi szabályokat állított össze a főgymnasium tanulói számára. Beiratkozott az I-be 54, a II-ikba 37, a III-ikba 44, a IV-ikbe 40, az V-ikbe 23, a VI-ikba 26, a VII-ikbe 23, a VII-ikba 28, összesen 275; év közben kimaradt 12, vizsgálatlan maradt 7, vizsgálatot tett 256; vallásra nézve 156 róm. kath., 3 ág. ev., 7 ev. ref., 1 unit., 80 izr.; a tanulók közül 153 zalaegerszegi, 103 vidéki; általános előmenetelre nézve 20 minden tantárgyból jeles, 36 minden tantárgyból legalább jó, 128 minden tantárgyból legalább elégséges és így megfelelt a vizsgálatot tett növendékek 72%-ka; megbukott egy tantárgyból 30 (11.7%), két tantárgyból 14 (5.5%), több tantárgyból 28 (11%). Az ifjúsági segítő egyesület vagyona készpénzben kifejezve 6.583 K 08 f. Tiszta jeles osztályzatok voltak: az I-ben Garai Sándor, Gryneus Sándor, Medgyesi László, a II-ikban Bucsy Béla, Németh Ferenc, Petrics-Mráz J., Pfeifer Miklós, Szigethy Tibor, Vörös János, a III-ikban Graner Lajos, Schmidt Dezső, a IV-ikben Hofman Ferenc, Kluger György, Tóth Lajos, az V-ikben Jámbor Kálmán, a VI-ikban Zsuppán József, a VII-ikben Ritscher József, a VIII-ikban Graner Imre, Pais Dezső és Simonffy Endre. Érettségire jelentkezett 28 növendék, akik közül 3 jelesen, 5 jól felelt meg és 11 megfelelt.

Az állami felső kereskedelmi iskolába beiratkozott az alsó osztályba 41, a középsőbe 40, a felsőbe 33, összesen 114 növendék; vallásra nézve 58 róm. kath., 5 ág. ev., 4 ev. ref., 47 izr.; 15 helybeli, 99 vidéki; év közben kimaradt 8 s maradt az év végén 106, akik közül megfelelt 82 vagyis 77%, javító vizsgálatot tehet 21 vagyis 20%, vizsgálatlan maradt 3 vagyis 3%. Mindenből jeles osztályzatot kapott az alsó osztályból Kertész Ödön, Szabó Géza, a középsőből Kovács Jenő. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 28 tanuló, akik közül 2 jelesen felelt meg, 7 jól felelt meg, 15 megfelelt, míg 4 növendék két-három javító vizsgálatot tehet. A segítő egyesület vagyona 1.608 K 37 f, továbbá 32 tanuló részére szükséges tankönyvek.

Az állami polgári leány iskolánál beiratkozott az I-be 52, a II-ikba 45, a III-ikba 38, a IV-ikbe 30, összesen 165 rendes tanuló, év közben kimaradt 4, év végén maradt 161; vallásra nézve 97 róm. kath., 6 ág. ev., 3 ev. ref., 59 izr.; születési hely szerint 80 zalaegerszegi, 41 zalamegyei, 44 más megyebeli; előmenetelre nézve 23 kitűnő, 30 jeles, 72 jó, 13 elégséges, 11 egy tantárgyból elégtelen, 4 két tantárgyból elégtelen; ilyképp megfelelt 90% javító vizsgálatot tehet 10%. A segítő egyesület vagyona 1.150 K 96 f s emellett 72 tanuló közt 560 db könyvet osztottak ki év elején. Mindenből kitűnő osztályzatot kaptak: a II-ikből Kovács Irma, Szirmay Alice, a III-ikből Sillay Ilona, a IV-ikből Briglevics Emília, Kosztelitz Lujza, Szentgyörgyi Erzsébet.

Az állami elemi iskola »Értesítő«-jében Horváth János tanító Gergely Mihály története — cimemel az alkoholizmus ellen irt népszerű cikket. Beiratkozott a 10 fú-osztályba 560, a leány-osztályba 529, az Olakülvárosi I—II. vegyes osztályba 32 fú, 36 leány, vagyis összesen 592 fú, 565 leány, vagyis összesen 1.157 tanuló; vallásra nézve a) fiúk közül 502 róm. kath., 11 ág. ev., 4 ev. ref., 2 unit., 73 izr.; b) a leányok közül 472 róm. kath., 8 ág. ev., 6 ev. ref., 79 izr.; lakóhely szerint 53 volt Kaszaházáról, 29 vidéki, a többi helybeli; az általános előmenetelt illetően kitűnő volt 115, jeles 174, jó 321, elégséges 421, elégtelen 131, nem osztályoztatott 95.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A m. kir. 5. honvéd kerületi parancsnokság a Sopron, Kőszeg, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Keszthely állomásokon elhelyezett m. kir. honvéd

esapatok élelemszükségleteinek ajánlati tárgyalás utján való biztosítása iránt pályázatot hirdet. Szállítandó zab, széna, alom és ágyszalma, kemény tűzifa s nyilvános versenytárgyalás napja Sopronban és Nagykanizsán július hó 25-ike.

A részletes »Szállítási föltételek füzet« kamaránkánál megtekinthető.

II.

A szombathelyi m. kir. államépítészeti hivatal f. évi június hó 24-én kelt hirdetményével a vas megyei törvényhatósági közutak fentartására szükséges fedőanyag szállításának az 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. évekre való biztosítása céljából a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében, f. évi július hó 22-én délután 3 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Ajánlat tehető a törvényhatósági közutakból alakított 21 csoport bármelyikére, esetleg több csoportokra vagy valamennyire.

A szóban forgó szállításokra vonatkozó művelet, részletes szállítási feltételek a szombathelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők; ugyanott szerzendők meg az ajánlati minták és felosztási kimutatások.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti szállítások elvállalására vonatkozó és a részletes feltételekben előírt 5%-nyi készpénz vagy óvadékképes értékpapirokból álló bánatpénzzel ellátott és »Ajánlat a törvényhatósági közutak . . . csoportokban foglalt utakra szükséges fedőanyag szállítására« feliratú zárt ajánlatokat a kitűzött nap déli 12 órájáig Vasvármegye alispánjához feltétlenül beadják.

Mire ezennel felhívjuk érdekelt köreink figyelmét.

Sopron, 1904. évi június hó 28-án.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Rendkívüli közgyűlést tart a vármegye törvényhatósága július hó 5-én délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor a vármegyei ház gyűléstermében a következő tárgysorozattal: A belügyminiszter körrendelete a jegyzői magánmunkálatokról szóló szabályrendelet megalkotása tárgyában; a belügyminiszter körrendelete a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában; Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületének az »Arany Bányás« szálloda bérbeadására vonatkozó s Domokos Ignác és neje zalaegerszegi lakosok által megfellebbezett határozat felülbíralása. Balatonfüred községnek ingatlan szerzése és kölesön felvétele. A közgyűlést megelőzőleg ugyanezen ügyek előkészítése végett délelőtt 9 órakor állandó választmányi ülés lesz.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület június hó 25-én Koller István egyesületi alelnök elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott Zalaegerszegen az egyesület házában levő gyűléstermében. Elnökül alelnök üdvözli a megjelent egyesületi tagokat s tudatja, hogy az egyesületi elnök a megjelenésben akadályozva van s így neki jutott a szerenese a mai közgyűlés vezetésére. A közgyűlés első tárgyát az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ajánlatának tárgyalása képezte az egyesülettel kötendő szerződés tárgyában. A közgyűlés a felolvasott szerződés pontozatait elfogadta, azt az egyesületi »Értesítő«-ben a tagok tájékoztatása végett közzététeti s a gazdakörök utján a pártoló tagokat hívja fel főképen a kedvezményes biztosítás kötésére. — Ezután egy előző közgyűlési határozatnak megfelelőleg elhatározta a rendkívüli közgyűlés, hogy az idén a sümegi és a nagykanizsai gazdakör területén tart állatdíjazással egybekötött állatkiállítás, mindkét gazdakörre bízva a helynek kijelelését; egyúttal határozatilag kimondotta a közgyűlés, hogy a jövő évi állatdíjazás egyikét az alsó-lendvai járásban tartja, ahol eddig ilyen nem volt s amire, tekintettel Stájerország közelségére, a járás szarvasmarha tenyésztésének emelése szempontjából égetően szükség van.

A Balatoni Szövetség megalakítása végett Siófokon július hó 4-én délelőtt 11 órakor a fürdőleptei hőlgyteremben gyűlést tartanak, melynek tárgyát képezi dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselő által előterjesztendő alapszabályok megvitatása és a szövetség megalakulásának kimondása.

Kanonok kinevezés. Ő felsége a király *Pecsek* György tüköseszentgyörgyi esperes-plebánost a cizmai társaskáptalanhoz címzetes kanokká kinevezte.

Nagykanizsa város képviselőtestülete június 27-én Vécsey Zsigmond polgármester elnöklésével tartott gyűlésén elhatározták, hogy a főgymnasiumot és társházakat az új főgymnasium és társház felépítéséig a régi honvéd laktanyába helyezik el ideiglenesen, mely célból a régi honvéd laktanya átalakítási céljaira 13.000 koronát szavaztak meg; az átalakítási munkálatok teljesítésével Saller Lajos építész biztárok, mint aki e tekintetben a legkedvezőbb ajánlatot tette. — Ez ügyvel kapcsolatban a főgymnasiumnál a II. és III. párhuzamos osztály felállítását is elhatározták, mert a tanulók oly nagy számban jelentkeznek a II. és III. osztályban is, hogy egy tanteremben nem férnének el; a szükséges tantereket a rend tagjaiból alkalmazzák s csak ha ezekből nem kerülőnek ki, pótolják világi tanerőkkel. Az irodalmi és művészei kör részére 1000 koronát utalványoz ki a város, ha a dunántúli dalosszövetség 1906. évre tervezett dalversenye Nagykanizsán tartatik meg a fogadtatás körül felmerülő költségek fedezésére.

† **Füzik Gyula.** Egy erélyes, munkás kéz dült ki Zalavármegye tisztviselőinek sorából. Mult hó 27-én halt meg a sümegi járás főszolgabírája Füzik Gyula, a ki közel 30 év óta szolgált a megyéjé tudással, fáradhatatlan szorgalmával és kedves szeretetreméltóságával. Nem az az ember volt, a ki nagy hangon hirdeti tetteit, szerényen és igazi eréllyel szolgált a megyéjé, minden idejét a közügynek szentelve. Mind a hivatalos teendő terén, mind a társadalomban a feltétlen uri modor jellemezte, a mely modor azután mindenkit becsüléssel és szeretettel csatolt az elhunyt főszolgabíró személyéhez. Hogy járása mennyire szerette, kitűnt a temetésén, ahol nemcsak az egész Sümeg városa volt jelen, de ugyaszólván az egész járás. A központból Hertelendy Ferenc főispán vezetésével megjelent Csertán Károly alispán a vármegyei aljegyzőkkel, továbbá főbíró társai. — A család a következő gyászjelentést adta ki: »Özv. Füzik Gyuláné szül. egyházasberzsényi Jakab Rozália úgy a maga, mint gyermekei és az összes rokonság nevében fájdalomtól mélyen megtört szívvel jelenti szeretett férje, atyjuk, fiuk és apósa, nemes- és pusztai-csai és cifferi Füzik Gyula sümegi járás főszolgabírájának f. hó 27-én d. e. fél 9 órakor, életének 54-ik-, boldog házasságának 28-ik évében hosszú és kínos szenvedés után, szervi szív-bajban a halotti szentségek újratos felvétele után történt gyászos elhunytát. A szeretett földi maradványa f. hó 28-án délután 5 órakor fog Sümegen a róm. kath. hitvallás szertartásai szerint beszenteltetni s az ottani róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 30-án délelőtt 9 órakor fog a sümegi róm. kath. plebánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Sümeg, 1904. június 27-én. Áldás és béke lengjen a felejthetetlen hamvai felett! Özv. Füzik Gyuláné Jakab Rozália mint neje; Füzik Margit férj. Szerdahely Károlyné, Füzik Dezső, Füzik Magdolna mint gyermekei; Füzik János, Kustos Magdolna mint szülők; Füzik Lajos, Füzik Ernő, Füzik Gizella, özv. Koltay Kálmáné szül. Füzik Lujza, Öveges Lászlóné szül. Füzik Irén mint testvérei; Szerdahely Károly mint veje; Jakab Bódog és neje Bery Irma, Öveges László mint sógorai.

A Zalamegyei Tejszövetkezetek Szövetsége június 25-én Zalaegerszegen a Zalamegyei Gazdasági Egyesület helyiségében népes közgyűlést tartott, amelyet Hertelendy Ferenc gazdasági egyesületi elnök a megjelenésben akadályozva levén, Koller István gazdasági egyesületi alelnök nyitott meg, melegen üdvözölvén a szép számmal megjelent szövetkezeti tagokat. A közgyűlés első tárgyát az alapszabályok tárgyalása képezte. Voigt Ede gazd. egy. titkár felolvasa az alapszabály-tervezetet, melyet esekély módosítással elfogadtak. Az alapszabályok megalkotása után megválasztották a szövetség tisztikarát. Egyhangulag elnök lett Hertelendy Ferenc, alelnökök Jerffy Adolf és Vajda János; igazgató, egyúttal pénztáros Voigt Ede. Az igazgatóságban minden szövetkezet egy taggal lesz képviselve, azon kívül a Zalamegyei Gazdasági Egyesület saját kebeléből 5 tagot küld ki az igazgatóságba. Az alapszabályok főbb intézkedése, hogy 150 üzletreszig a szövetkezetek részére a tagsági-díj

10 K, 150—200 üzletrész után 15 K, 200—250 üzletrész után 20 K és 250 üzletrészen felül 30 K. A közgyűléseken minden szövetkezet minden 5 K tagsági-díj után egy-egy szavazó taggal képviselheti magát. Az alapító tagsági-díj 200 K. A pártoló tagok tagsági-díja évi 2 K, de ha valamely szövetkezet tagjainak fele pártoló tagul belép, úgy ezeknek évi tagsági díja egy K; a pártoló tagok a közgyűléseken szavazati joggal nem bírnak, hanem csak tanácskozási joguk van. — Végül a közgyűlés feliratilag megkeresi a földmivélsügyi minisztert egy vajmester kiküldése iránt, aki egyúttal minden egyes szövetkezetnél fejési tanfolyamot is tartana.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Keszthely nagyközségnek a balatoni muzeumegyesület javára ezer korona tökével tett alapítványért köszönetét nyilvánította.

Nyugalomba vonult tisztviselő. *Travnik* Lajos zalaegerszegi pénzügyigazgatásági titkár, földadó nyilvántartási biztos, nyugalomba vonult. Nyugalomba vonulása alkalmából a pénzügyminiszter elismerését és köszönetét nyilvánította a régi tisztviselőnek a hosszú szolgálatért, a mindenkor tanúsított páratlan kötelességérteért és ernyedetlen szorgalomért.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Udvardy* Vince zalaegerszegi állami főgymnasiun tanárt, a VIII-ik fizetési osztály harmadik fokozatába kinevezte.

A veszprémi egyházmegyében *Fáter* István veszprémi karkaplán az erkölcs- és lelkipásztorkodástan tanárává és szemináriumi aligazgatóvá, *Engelhardt* Ferenc murakereszturi segédlelkész pedig az 6- és újszövetségi szentírás tanárává és papnöveldei tanulmányi felügyelővé nevezte ki.

Állatorvosok áthelyezése. A m. kir. földmivélsügyi miniszter *Láng* János m. kir. állatorvost Tapolecáról Zsablyára, *Székelly* János m. kir. állatorvost Ballassagyarmatról Tapolecra áthelyezte.

A Wechsellmann alapítvány nyertesei. A pesti izr. hitközség június 22-én ítélte oda a Wechsellmann Ignác lovag és neje Neugehloss Zsófia nevével viselő alapítvány díjait. Összesen 172 zsidó és 172 keresztény tanító részesült e nagy emberbarát segítségében. Közülük kettő 300—300 K-t, a többi pedig évi 200 koronát kap. Vármegyénkben az alapítvány jótéteményében a következő tanítók részesülnek: *Révai* Miksa Keszthely, *Gselmann* Mátyás Kapos, *Hock* Pál Túrje, *Kreiner* Sándor Igrice, *Németh* Béla Sümeg, *Schaffer* Ferenc Sümeg, *Schifter* Ferenc Szentgyörgyvölgy, *Szalay* Sándor Nagykanizsa, *Stángl* Gyula Zalaeságy, *Wendler* Viktor Udvarnok.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatósághoz *Stockinger* Ferenc itteni pénzügyi irodatisztet pénzügyi irodavezetővé végleges minőségben kinevezte.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Tanító* Kálmán szecsei kir. járásbírói telegkönyvvezetőt a zalaegerszegi kir. törvényszékhez helyezte át.

Magyar művészeti diadala Bécsben. Mult hó 25-én volt a bécsi Conservatorium sziniakademia növendékeinek vizsgálja. A bécsi lapok beszámolója a vizsga eredményéről, egybehangzóan Ritscher Ilonkakisasszonyt akinek a bécsi Burgtheaterhez való alkalmaztatásáról már megemlékeztünk — vallják az intézet legtehetségesebb végzett növendékének. A «Neue Freie Presse» a legnagyobb magasztalás hangján írja: Ritscher kisasszony a legkiválóbb telettség, akire büszke lehet a Conservatorium. Brunnhilda szerepében imponáns volt. A többi bécsi lapok sem fukarkodnak a dícséret és magasztalás legválogatottabb szavaival, melyekkel a kisasszony játékaáról és hangjáról megemlékeznek. E jelek után méltán várhatunk a fiatal művészről pályafutásától kiváló és maradandó sikereket.

Iparosok mulatsága. A zalaegerszegi iparésztület és iparos ifjuság önképző egylete ma tartja a Barossligetben jótékony célú mulatságát, melynek tiszta jövődelmét részben az elaggott iparosok alapja javára, részben az iparos ifjuság önképző egylete javára fordítanak. Belépő-jegy személyenként 1 K 20 f. A rendezőség a közönség szórakoztatására többrendbeli tréfás játékokról gondoskodik.

A zalaegerszegi önkényes tüzoltó egyesület választmánya Boschán Gyula egyleti elnök elnök-

lásával június 25-én ülést tartott, amelyen elnök örömmel jelenté, hogy a képviselőtestület a kapott átirat szerint az égetően szükséges szerek beszerzésére egyelőre 1000 K-t szavazott meg s addig is, míg az évi szükséges segély megállapítása és folyósítása iránt intézkedik, felhatalmazta az egyesületet a szükséges szereknek évi részletfizetés mellett való beszerzésére, a város nyújtván a biztosítékot. A választmány az elnöki jelentést örömmel vette tudomásul s felhívja a csapatparancsnokságot, hogy a szükséges szerek jegyzékét állítsa össze, gyáros közbejöttével megállapítva a szerek árát is s az így egybeállított költségvetést az egyesület a képviselőtestülethez beterjeszti jóváhagyás végett. A csapat tagjai részére 50 db nyári egyenruha készítését a választmány elhatározta. Megbizta továbbá a csapatparancsnokságot, hogy július 1-től kezdve legalább augusztus végeig az éjjeli őrszolgálat behozatala iránt intézkedjék; két ór lenne minden éjjel az őrtanyán, akik felváltva teljesítenék éjjelölt és éjjelután az őrszolgálatot 1—1 K-ért. — Elnök jelenti, hogy Könygmayer János neszeleji földbirtokos a tüzoltó csapat számára 20 koronát adományozott. A választmány az adományt köszönettel fogadta s a főparancsnoknak átadta, hogy a csapat határozza az adomány hova fordítása iránt. — Végül a választmány kimondotta, hogy szük anyagi viszonyait tekintve, a tüzoltó banda részére karmestert nem alkalmaz.

Érettségi vizsgálat. A nagykanizsai izr. felső kereskedelmi iskolánál az 1903/4. évi érettségi vizsgálatok szóbeli része június hó 27. és 28-án volt dr. Schaek Béla felső kereskedelmi iskolai kir. főigazgatónak, valamint dr. Taizs Károly soproni kereskedelmi és iparkamarai titkárnak, mint a kereskedelemügyi miniszter részéről kiküldött biztosnak, elnöklése alatt. Az írásbeli vizsgálat eredményéhez képest szóbelire bocsátott 18 rendes tanuló, továbbá 2 oly tanuló, akik az előző évben egy évre vettek vissza és 2 olyan tanuló, akik a decemberi vizsgálaton 1—1 tantárgyból javító vizsgálatra bocsátottak, vagyis összesen 22 tanuló; közülök 3 jól felelt meg, 7 megfelelt: két hó mulva javító vizsgálatra utasított 10, míg 2 egy évre vettettet vissza.

Gyászhir. Károlyi Anna 17 éves korában hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Egykori iskolatársai díszes csokrot helyeztek az elhunyt ravatalára és elkísérték utolsó útjára. A sirnál barátnője Kardos Jolánka mondott meleghangú szívhez szóló gyászbeszédet, mely a jelenlevők szeméből könnyeket fakasztott. — Nyugodjék a korán elhunyt békében.

Jóváhagyott szabályrendelet. A m. kir. földmivélsügyi miniszter a zalaegerszegi gazdasági bizottság szerződéséről és ügyrendjéről a vármegye törvényhatósági bizottságának 1903. évi szeptember hó 14-én tartott közgyűlésén alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

Az új zsidó főkantör ügye. Mint halljuk, a megválasztott új zsidó főkantör választás ellen a hitközségi tagok nagy része felebbezéssel élt, mert a választás körül törvénytelenégeket lát fenforogni. A felebbezés folytán az ügy a közgyűlés elé kerül. Az ügyre alkalomadtán visszatérünk.

Adomány. Egy gyűjtés alkalmából fennmaradt 2 K 60 f-öszeget több leánya a népkonyháknak adományozta, melyért köszönetét nyilvánítja a, népkonyha vezetősége.

Ejegyzés. *Grillitsch* József bécsi művirágkészítő eljegyezte Zalaegerszegen *Flesch* Gizella divatárusnőt.

Tanítóképesítő vizsgálatok. A esáktornyai tanítóképző intézetnél a tanképesítő vizsgálatok dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, megyei tanfelügyelő elnöklése alatt tartottak. A vizsgálatra jelentkezett 19 jelett közül 16 képesítést nyert, míg hármat fél év mulva leteendő javítóvizsgálatra utasított a vizsgáló bizottság.

Előléptetés. A pécsi kir. főügyész *Madari* István nagykanizsai kir. törvényszéki fogházrörmestert, az altisztek részére megállapított fizetési osztály 2-ik fokozatába 1904. évi július 1-től kezdődő hatállyal előléptette.

Erdészeti államvizsga. A f. év őszén erdészeti államvizsgát tartanak a székesfővárosban. A pályázni óhajtok kellően felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi augusztus hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez (Budapest, föld-

mivélsügyi miniszterium, erdészeti főosztály V. Zoltán-utca 16.) bérmentve küldjék be.

Az ipari munkások megjutalmazása az ex-lex állapot miatt a mult évben elmaradt. A kereskedelmi és iparkamarák a maguk részéről a szükséges jelöléseket megtették, azóta egy év mult el, de költségvetés hiányában e jutalmak mind a mai napig nem voltak folyósíthatók. A kereskedelmi miniszter most bizalmasan értesítette a kamarákat, hogy a jutalmakat csak az idei karácsonyi ünnepek alkalmával fejja kiosztani.

Felvétel a szeretetházba. A balatonfüredi Erzsébet szeretetházban a jövő tanévben 10—12 ingyenes hely üresedik meg. Az alapszabályok szerint csak 6—8 éves teljesen árva — ezek hiányában félárva — gyermekek vétetnek fel. A felvételt kívánók hozzátartozói, családi értesítővel, orvosi, szegénységi, oltási, esetleg iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket az igazgatótanáshoz címezve, annak elnökéhez dr. Segesdi Ferenc kir. járásbíró urhoz, vagy alulirt igazgatóhoz, legkésőbb augusztus 1-ig adják be. A kérvények és mellékleteik bélyegmentesek.

Lopás. Péntek István alsólendvai lakos a mult hó 14-én elment a mezőre dolgozni. Távozása előtt bezárta a lakását és kulcsát magával vitte. Mialatt a mezőn foglalatokodott, valaki bemászott a szoba ablakán, ott összenyalabolta az összes fehérneműket, a kamarában magához vett minden élelmiszert s azzal eltávozott. Káros panaszára a csendőrség megindította a nyomozást és sikerült is a tolvajt Stoher Katalin facér eselődleány személyében kipuhatolni, kit aztán átadtak a bíróságnak.

Tűz. Bóha Ferenc pákai lakos gazdálkodó konyhájának tetőzete mult hó 20-án hajnali 2 óra körül kigyult. Száraz idő lévén, a tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt, úgy hogy pár perc alatt a konyhával összeépített szoba, istálló, pajta lángokban állott. Szerencsére sikerült a lábas jószágot a tüzből kimenteni s így a tetőzeten és némi gazdasági eszközökön kívül más nem esett a tűz martalékává. A kár 126 K összeget tesz ki. Biztosítva volt a gazda 1900 K erejéig. A tűznek miként történt keletkezése iránt rögtön megindították a nyomozást, de eredménytelenül.

Aki a saját óráját lopta el. Bukovecz Juli alsólendvai lakos panaszt tett a csendőrségnél, hogy egyfedelű ezüst zsebóráját, melyet István nevű fivérének kölcsön adott, ismeretlen tettes ellopta. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a kérdéses órát Simonka János ugyanottani legény vitte el, aki azt jogos tulajdonának állítja. Ugyanis — beszéli a legény — az órát ez év április 18-án utközben elvesztette, kereste, de sikertelenül. Végül megsugtató neki, hogy az óra Bukoveczéknél van, a kiktől — ezek távollétében — elhozta. Bukovecz Juli beismerte, hogy az órát úgy találta. Így a csendőrség Bukovecz Juli ellen jogtalan elsajátítás, István ellen orgazdaság és Simonka János ellen lopás miatt tette meg a feljelentést.

Drágább lett a szénkéneg. Szőlősgazdáinkat bizonyára kellemetlenül fogja érinteni a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumnak 4886/VIII. 1. sz. körrendelete, melyben tudatja, hogy a szénkéneg árát f. évi július hó 1-től kezdődőleg az eddigi 30 K-ról métermázsánként 31 K-ra emeli úgy azonban, hogy a bizományi szénkénegraktárak által szedhető maximális kezelési díj jövőre sem lehet nagyobb az eddigi métermázsánként szedett 1 K 20 f-nél. A szénkéneg hordókért a vevő felek által letett biztosíték következőkben állapított meg: 1 q ürtartalmu hordó után 15 K, 2 q után 25 K, 3 q után 45 K. — A szénkéneg árának felemelését azzal indokolja a miniszter, hogy tekintve az évi szénkénegszükséglet a 30000 q-t messze túlhaladja, az államkincstárra óriási teher haramlik s ezt egy mivélségi ág érdekében az összes adózó polgárok vállaira hárítani nem igazságos és nem méltányos. — A zalaegerszegi körzetben a szénkéneg szükséglet a helybeli fogyasztási adó kezelésénél szereshető be.

Állatforgalmi korlátozás. A sertésveszének Ausztriába történt behurcolása miatt vármegyénk egész területéről tilos a sertéseknek Ausztriába való beszállítása. Ez a körülmény gazdaságunkra kiszámíthatatlan anyagi veszteséggel jár, mert a sertésveszélyesség, mely más években szép haszonnal és nevezetes összeget kitevő jövődellemmel járt, most alig juttat valamit a konyhára.

A rozs, árpa, buza és zab várható termésének kimutatása vármegyénkben június hó 15-én a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján: *buzával* bevetett terület 94.313 kat. hold, remélhető termés, egy holdra 5.66 q-t vevén, 533.500 q (mult évben 657.928 q); *rozs és kétszeressel* bevetett terület 85.207 kat. hold, remélhető termés, egy holdra 6.14 q-t vevén, 522.000 q (mult évben 546.396 q); *árpával* bevetett terület 33.367 q, remélhető termés, egy holdra 6.11 q-t vevén, 203.900 q (mult évben 254.383 q); *zabbal* bevetett terület 24.035 kat. hold, remélhető termés, egy holdra 6.03 q-t vevén, 144.900 q (mult évben 175.244 q) vagyis az összes remélhető termés 1.404.300 q-t tesz ki, mely a mult évi 1.633.951 q termékkel szemben 229.651 q esőkkenést tüntet fel.

Leosott az állványról. Lang János kőműves segéd harmadmagával dolgozott a Bíró Márton utcában épülő fürdőházban. Munkájában saját vigyázatlanságuk következtében leestek az állványról, azonban szerencsére kisebb horzsoláson kívül más bajuk nem történt.

Indra teát használjunk! Aki egy esése jó teát akar inni, kérje mindenütt a világ legfinomabb és legjobb teáját és ez az *indra tea*. Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak a keveréke ez. Valódi csak eredeti dobozokban kapható!

Talált tárgy. A helybeli rendőrségen egy női gallér, több darab kules és egy káposztás kád van gazda nélkül. A jogos tulajdonos jelentkezésként és vegye át, mert különben idővel elárverezik.

Szigoru gyógyszerári rendelet. A jövő hó 1-én fog életbe lépni a speciális szereket forgalomba hozó gyógyszerészek megrendszabályozására vonatkozó miniszteri rendelet. Ez a miniszteri rendelet szörnyű kegyetlenséggel markol bele a magánérdekebe, amennyiben még a felhalmozott készlet értékesítésére sem engedélyez — éveket igénylő — megfelelő átmeneti határidőt. Böles rendelkezései az osztrák specialitások előtt hódolattal nyitva tartják Magyarországot kapuit — lévén elfogadott szabály, hogy az osztrák szerek formái bejelentése feltétlenül tudomásul veendő. Ellenben — mint a *»Műszaki Világ«* jelenti — a magyar gyógyszerészek gyártotta s régóta forgalomban levő szerek (ezek között a 200 éves *»Egri csépp«*) forgalomban tarthatása miatt utólag kell engedélyért folyamodni. Ezen folyamodások a legtöbb esetben kedvezőtlen elintézés nyerne és épen az a kómikus a dologban, hogy a hatóság — a helyett hogy egyszerűen elko-bozná a fennálló jogokat — felbélyegzett folyamodványokat adat be, a melyek elintézése rendszeren a szerek betiltására vezet.

Lopott tyukok, melyeknek nem akad gazdájuk. Tyukokat loptak Kemend-Olláron a cigányok, névszerint Kolompár Juli és Anna nekeresdi cigányok. Már biztonságba helyezték a szárnysokat s el akartak illanni, a mikor a községben egy esendőrjárőr jelent meg, s kérdőre vonta a morekat esavargásuk miatt. Ennek folyamán előkerültek egyenkint a szájrétű szoknya bő rúncái közül, azonban nem akadt ezeknek gazdája. A tyukok ott vannak a pókafai bírónál, a hol jogos tulajdonosuk átveheti azokat.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűviz** valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan *Ferenc József keserűvizet*.

Fölakasztotta magát. Jónás György ebergényi gazdaember június 29-én eltűnt a lakásáról. Neje kereste a faluban, a mezőn s mindenütt, a hol csak lehetett. Végre hazament s fölnézett a padlásra, a hol megdöbbenve látta, hogy férje a gerendáról lelégg. Lárját esapott, mire a szomszédok összefutottak, levágták a kötélről, azonban már halva volt. Tettének oka ismeretlen.

Állategészségügy. A földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos adatok szerint június hó 26-án vármegyénk területén 1 községben lépfene, 1 községben takonykór és bőrféreg, 13 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 30 községben sertésorbán és 53 községben sertésvész volt.

Méniovak selejtezése. Az állampénztár tulajdonát képező palini ménes-birtokon elhelyezett tenyészmének selejtezését július hó 18-án végézik. A kiselejteztet, de tenyésztésre alkalmatlan méneket eladják.

Harc a rendőrrel. Badics István helybeli rendőr mult szerdán a Zala partján portyázott, a hol szembejött vele Bence János olai lakos. Bence, ki előbb maga is rendőr volt, de a ki a rendőri szolgálóból kénytelen volt kilépni, Badics István-nal szöváltásba keveredett. Utóbb tettlegességre vetemedett a rendőrrel szemben, a ki egy ideig pusztá kézzel védekezett Bence ellen; ez azonban a helyett, hogy a rendőr csillapító szavaira hallgatott volna, neki esett és annyira föbe verte, hogy ennek a sapkája a földre esett. Mikor Badics látta, hogy a megvadult emberrel nem bír, kihuzta a kardját és azzal Bence karjába vágott. Ettől a megsebesült ember még ingerültebb lett és újból támadt a rendőrré; ezt elhárítandó a rendőr, újból vágott Bencére, a kit nyakszirtzen talált, mitől ez megtántorodott s elesett. A lár-mára sokan seregettek össze a helyszínén és bekötözték Bencének sulyos sebeit, kit aztán a helybeli közkórházba szállítottak. Az ügyet a rendőrség vizsgálat tárgyává tette.

»Az Ujság« ajándéka. A *»Mikszáth album«* bő tartalmának egy kivonatát bárkinek megküldi kívánatra ingyen és bérmentve *»Az Ujság«* kiadóhivatala, VII. Kerepesi-ut 54., — mutatóba. Ez a kivonat eredeti nagyságban bár nyomdailag gyönyörű kiállítású, mégis csak halvány vá-lata annak a pazar fényvel kiállított vaskos díszműnek, mely az illusztris szerző örökbeesű visszaemlékezéseivel, foglalhatja művészi alkotások reprodukcióinak és elsőrangú hazai művészek eredeti képeinek is, a mellyel *»Az Ujság«* az előfizetők ezreinek példátlan lelkesedését és szeretetét legalább részben iparkodott meghálálni. Ujság-ajándék még soha nem idézett elő a közönségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint *»Az en kortársam«* című Mikszáth Album. Erre vall az ezrekre menő s napról-napra a kiadóhivatalhoz érkező buzdtító, dicsérő levél, de leginkább az az örömdetes tény, hogy *»Az Ujság«*-hoz szegődő, *»Az Ujság«* zászlaja alá csoportosuló új hívek részére már nem telt a Mikszáth Album első kiadásából és így kénytelen volt egy második kiadást rendezni, hogy a töme-gesen érkező új előfizetőkkel szemben is leróhassa szeretetének és hálájának ezt az ajándékát. A Mikszáth Album második kiadása szolgáltatja nekünk a kedves alkalmat, hogy reátereljük olvasóink figyelmét a módjára, mellyel ezt az értékes dísz-művet *»Az Ujság«* előfizetése révén teljesen díj-talanul és könnyű szerrel megszerezheti. Főlölséges megjegyeznünk, hogy a Mikszáth Album második kiadása akár tartalom, akár pazar kiállítás tekintetében teljesen azonos az első kiadással és egy minden új előfizetőnek, a ki félévre egyszer fizet elő *»Az Ujság«*-ra, vagy félévi köteleztséggel akár negyedévenként, akár havonként fizet elő, módjában van az előfizetési összeg be- küldése után azonnal megkapni ezt a gyönyörű ajándékot, mely ékessége a könyvszekrénynek, vagy aztalnak, a hova kerül és lelketgyönyör- ködtető olvasmánya annak, a ki végig lapozza. A *»Mikszáth Album«* könyvkereskedői forga- lomba nem kerül és sehogy-máskép meg nem szerezhető, mint *»Az Ujság«* független politikai napilap előfizetése révén. Aki postautalvánnyal már most beküldi az előfizetést, július hó 1-től számítva, ha csak egy hónapra is, azzal a köte- lezettséggel, hogy félévig járattai fogja *»Az Ujság«* politikai napilapot, annak már most az előfizetési összeg beérkezése után azonnal meg- indítja *»Az Ujság«* kiadóhivatala a lapot és megküldi *»Az Ujság«* ajándékát, a Mikszáth Album-ot. Míután így feleslegessé válik a mutat- ványszám-kérés, a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most beküldeni, hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindíthassák. Nyáron az egész furdóvad alatt az előfizetők kívánságára a lapot bárhova utána küldik, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodási helyüket. *»Az Ujság«* független politikai napilap előfize- tési ára: Egy hónapra 2 K 40 f, negyed évre 7 K, félévre 14 K, egész évre 28 K. Megren- delési cím: *»Az Ujság«* kiadóhivatala Budapest, VII. Kerepesi-ut 54. sz.

A színész művészete. Az utolsó évtized alatt az olasz színészet ismét uralkodó polera jutott. Legkiválóbb nagyjai: Novelli, Zaccani, a nők közül pedig Duse asszony meghódították egész Európát, és ábrázoló művészetük mindenütt szinte mintaképpé lett. Nagyon fontos szolgálatot tesz hát a Magyar Könyvtár a mi színészetünknek is, midőn a modern olasz színjátszás legjobb kézi- könyvét besorolja értékes gyűjteményébe. A színész

művészetének szerzője Luigi Rasi, a fiórenczi állami színésziskola igazgatója, akinek munkáját Radó Antal fordította le megtoldva sok helyütt a magyar színészetre vonatkozó megjegyzésekkel és a példákat is nagyobb részben a mi színhá- zaink műsorából válogatva össze. Nem kételke- dünk benne, hogy Rasi munkáját színészeink, színésziskoláink és műkedvelő színészeink is örömmel fogják venni és sok okulást fognak belőle meríteni. Rasi könyvén kívül, mely a *»MK«* három számát tölti meg, az új sorozat még egy becses munkát tartalmaz: Várady Antal szedte össze legszebb legendáit egy *»Legendák könyve«* című füzetbe, mely főkép a szavaló ifjúság körében fog nagy elterjedést találni. — A *»MK«* egy-egy száma 30 fillér; az eddig megjelent 388. szám teljes jegyzékét ingyen küldi meg bármely könyv- kereskedés, vagy a kiadóhivatal: Budapest, Andrássy-út 21.

Nyári vasúti menetrendünk május 1-től: *Zala- egerszegrre* érkezik a) *Bobárol* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 45 p. délután, 9 ó. 47 p. este; b) *Csáktor- nyáról* 9 ó. 15 p. reggel, 8 ó. 24 p. este; *Zala- egerszegről* indul a) *Bobára* 5 ó. 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. délelőtt, 4 ó. 12 p. délután; b) *Csáktornyára* 4 ó. 59 p. reggel, 5 ó. 50 p. délután. **Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Szent- iván között.** *Zalaegerszegről* indul *Szentivánra* 6 ó. 10 p. reggel, 11 ó. 54 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 5 ó. 09 p. délután, 9 órakor este. *Zalaegerszegrre* érkezik *Szentivánról* 7 ó. 57 p. reggel, 2 ó. 01 p. délután, 4 ó. 48 p. délután, 7 ó. 52 p. perekor este. *Zalaszentivánról* indul *Nagykanizsa felé:* 6 ó. 47 p. reggel, 12 ó. 40 p. délután, 3 ó. 55 p. délután, 6 ó. 03 p. délután (vegyes vonat), 9 ó. 54 p. este (gyorsvonat), 2 ó. 21 p. éjjel. *Zalaszentivánról* indul *Szombat- hely felé:* 5 ó. 16 p. reggel (gyors vonat), 7 ó. 24 p. reggel, 1 ó. 29 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 13 p. délután, 7 ó. 20 p. este (vegyesvonat), 2 ó. 17 p. éjjel.

Piaci áraink a legutolsó hetivásá-ra 50 kilogrammonkint

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.70	7.80
rozs		5.50	5.60
árpa		5.50	5.60
zab		5.40	5.60
lóher		—	—
bükköny		—	—
tengeri		6.—	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér.*)

NESTLE FELE Legtökeletesebb tápszer csecsemők részére. **gyermekliszt**

Kísérleti czelokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülésznek proba dobozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NÁNDORNAL** fele. **»** főraktárban **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

Igyunk naponként borhoz, tejhez, cognachoz rohitschi **Tempel-forrás** vizet, melynek kellemes felüdítő hatásán kívül az az előnye, hogy jó étvágyat csinál, elősegíti az emésztést és rendes anyagcserét okoz.

*E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszvény- és rheumabetegeknek,

kik ezen betegségekkel alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható eléggé a valódi *Wilhelm*-féle köszvény és rheuma elleni vértisztító tea; készítője Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és mellebournei kiállításokon a legmagasabb díjjal és arany éremmel — lett kitüntetve. Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító nál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban.

1 csomag 2 korona a raktárból, 1 posta küldemény 15 csomag 24 korona bérmentve az Osztrák-Magyar monarchia posta állomására.

Felelős szerkesztő: **dr. Csák Károly.**
Társzerkesztő és kiadó: **Udvardy Ignác.**

Keveset használt

angol gyártmányu

kerékpár

Jutányos áron eladó

UNGER ANTAL könyvnyomdájában.

Szabó üzlet.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Zalaegerszegen a Kazinczy-téren**

férfi szabó üzletet

nyitottunk.

Számos éveken át Bécsben, Berlinben és a külföld több fővárosában szerzett tapasztalataink folytán a modern műszabászat minden ágában teljes szakképzettséggel bírva, képesek vagyunk a mai kor igényeinek megfelelő civil, katonai és papi öltönyt, a becses megrendelések szerint, bármiféle bel- és külföldi szövetekből jutányos áron, kifogástalanul elkészíteni és pontosan kiszolgálni.

Szakmánkat illető képzettségünkre és az irántunk való bizalom kegyes megnyilvánulására vonatkozólag bátrak vagyunk megérteni, hogy Ó cs. és kir. Fensége József főherceg ur titkári hivatalának folyó évi június 15-én kelt 1959/1904. szám alatt iktatott becses értesítése szerint Ó fensége a saját magas személye részére nálunk megrendelést eszközöltetni kegyes volt.

Mély tisztelettel

Indra és Gáspárics

papi-, katonai- és polgári öltöny készítőik.

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan

eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégly eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 db Salvator szappan . 1 K — f.
1 tégly kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József úr gyógyszertárában
VI. Király-utca 12. sz.

Gyümölcs eladás.

A legjobb minőségű és minden-

nemű **enni, befőzni és lekvárnak** való

gyümölcs

a legolcsóbb napi árban **utánvét** mellett 5 kilogrammtól kezdve kapható

Ifj. Galvács Lászlónál
Kecskeméten.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig
kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 473
jellige alatt a következő
címmel: **Annoncen-Ab-**
tellung des „Merkur“
Mannheim, Meerfeldstr.

Amerikába

135 korona
mérsékelt áron lehet harmadik
osztályon

Bécsből Antwerpenen át

New-York, Philadelphiába

utazni, beleértve az ellátást.

Ezen mérsékelt ár mellett való felvétel végett az utasok 20 K előleget tartoznak küldeni e címre:

Red Star Line

Bécs, Wiedner Gürtel 20.

Jónak, a jobb
az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruharémek mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

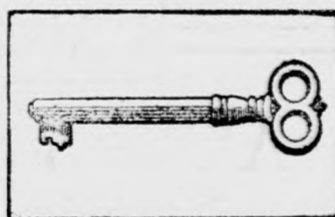
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a nevetésre.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Népszerűvé válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan.
Minden káros alkatrésztől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden csomag szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fényezés, a világ legjobb fényezője és **Glanzcrème** világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szintet kapnak.

Alapítva 1812.-ben. **Gyárraktár Budapesten, V. Lipót-körut 24.** A levelek Bécsbe ill./i. intézendők. A mosáshoz **Brunnen-szappan** veendő.

Bécsi tisztító-intézet

Bécs, II/6. — Telefon 19.294 sz.
Kaisermühlendamm 89/91.

- I. osztály.**
Vegyteni tisztító-intézet férfi-, női- és gyermek-ruhák számára.
- II. osztály.**
Ruhák festése (szétbontva vagy szétbontás nélkül).
- III. osztály.**
Szőnyegek, butorok és szoba díszítékek tisztogatása.
- IV. osztály.**
Gőzmosás.
- V. osztály.**
Finom tisztítás.
- VI. osztály.**
Függönyök a csipkék mosása és festése.
- VII. osztály.**
Diszitési osztály.
- VIII. osztály.**
Kesztyűk, bál cipők, finom bőrányagok tisztítása és festése.
- IX. osztály.**
Mindennemű ékszertollak tisztítása és festése.
- X. osztály.**
Impregnáló intézet mindenemű vízhatlan és tűzálló anyagok számára.
- Kisebbit javítások ingyen, nagyobbak mérsékelt áron teljesítetnek.
- Legközelebbi felvételi hely Zalaegerszegen Weiser és Pollák kereskedésében.

Házadás, kiadó lakás.

Zalaegerszegen, Ujváros-utca 59. sz. alatt levő házban a jelenleg bérben levő fűszerüzlet kivételével, az egész

ház,

amely áll 4 utcai szoba, folyosó, konyha és pincéből; — továbbá egy félemeletes mellékhelyiség, a mely áll mosókonyha, kamra és az emeleten egy szoba és rendes padlás, ezen helyiségek azonnal bérbeadóak.

Ugyanezen ház egy jóforgalmu fűszerüzlethelyiséggel is bír, — az egész szabadkézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a háztulajdonos

Nagy József
szobafestőnél.

A „Kávé király“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávéét kedvel, az csakis „**Király kávé**“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávéét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávéét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz . . 4 K 80 f
2 „ „ . . 9 K — f
4 „ „ . . 17 K 20 f

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 posta-csomag 5 kgr. legf. Cuba K 13-50
1 „ „ 5 „ „ Ceylon „ 12—
1 „ „ 5 „ „ Jamaica „ 11-20

BIRÓ és TÁRSA

a „Kávé király“-hoz.

Budapest, VI. Teréz-körut 2/a—b.

A „Kávé király“-hoz

Eladó

Egy sötét szürke

ponny ló

hiba nélküli, arab faj, 140 emeter magas, 7 éves, nagyon szelid, jó paripa és kocsiló.

Megtekinthető az eötvösi vasuti állomáson.

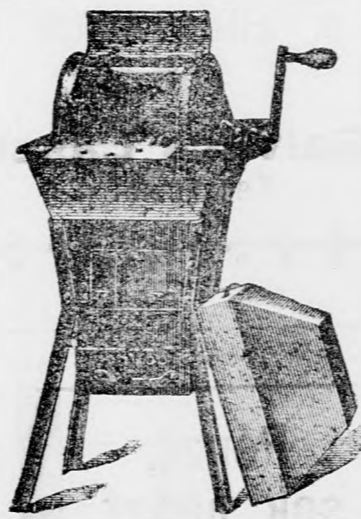
BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

D. Horváth Győző

vas- és fűszer kereskedő
ZALAEGRSZEG, (SCHÜTZ festőgyár mellett.)

Ajánlja a n. é. közönségnek mint egyedüli elárusító, a több birodalomban szabadalmazott és jónak bizonyult John-féle teljgőzmosó gépeit, kémény és szellőztető toldóit.

A teljgőzmosógép főelőnyei: a ruhát nem rontja, mert nem zuzás, dörzsölés, gyuras által mossa, mint más gépeknél vagy a közönséges mosásnál, hanem össze-vissza hánytatás által, mely a dob lassu forgásából ered, mi a gőz, forrószappanviz behatolása alatt történik.

Kezelése könnyü, kényelmes, tetemes idő, szappan, tüzelőanyag megtakarítás, a ruhát nem kell utánmosni, vagy főzni, párolni, miután ez a gépben egyidejüleg gőzzel történik, mi által fertőtlenítve is lesz.

A gép minden érdeklődőnek, vételkényszer nélkül szivesen áll próbamosásra rendelkezésre.

Kérem elolvasni, minden háztartásban fontos!

Uj pék üzlet.

Értesítem a t. közönséget, hogy a Körmen-di-utca-ban, a Nagy Károly-féle házban

pék üzletet

nyitottam. Minden igyekezetemmel azon leszek, hogy a vevő közönség igényeit, úgy a sütemények jóságára, mint árára nézve teljesen kielégítsem.

A tisztelt közönség szives pártfogását kéri

NAGY IMRE.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányának kezelése alatt álló Gáspár Vilmos-féle alapítványi, évi 200 koronás üresedésben levő ösztöndíjért a pályázati kérvények a választmányhoz Zalaegerszegen 1904. évi augusztus hó 5-éig beadandók.

Ezen ösztöndíjat csupán zalavármegyei illetőségű műegyetemi hallgatók, községi illetőségük igazolása és lecke könyvük bemutatásával nyerhetik el.

Zalaegerszeg, 1904. június 24.

A nemesi választmány.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy gépjavító műhelyemet tetemesen nagyobbítva, **Zala-utca 15. szám és templomaj utca**, Kummer kávéház szomszédságába, Heincz János ur házába helyeztem át. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt megrendelőimnek bármilyen gépjavításnál a **legpontosabb és leggyorsabb** munkámmal szolgáltathatok és ujonnan épült nagy műhelyemben a legújabb szerkezetű segítő gépeket (szerszám) rendeztem be.

Különösen felhívom a malomtulajdonos urak figyelmét a legújabb Gánz-féle

rovátkoló és csiszoló gépemre, mellyel 6 késsel szakszerűen, egyetlen, pontos henger rovátkolásokat elfogadok **jótállás mellett**. Hengerek az érkezéskor azonnal munkába vétetnek s mivel 2 gépem is üzemben van, lehetőleg gyorsan elkészítetnek.

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen azonnal küldök.

Becsés megrendeléseket kérve, kiváló tisztelettel

VARGA GYULA
géplakatos — gépész.

Mindenféle

tégla

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtoló faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hódfarku és hornyolt tetőcserep, valamint orr-, kövezet-, kut-, csatorna-, párkány- és jászoltégla, úgy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alatt nevezett téglagyárban.

Árjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

● **Uradalmi Göztéglagyár** ●
Sárvár.

Zsir eladás.

Háziasan kezelt kitűnő minőségű

ikra zsír

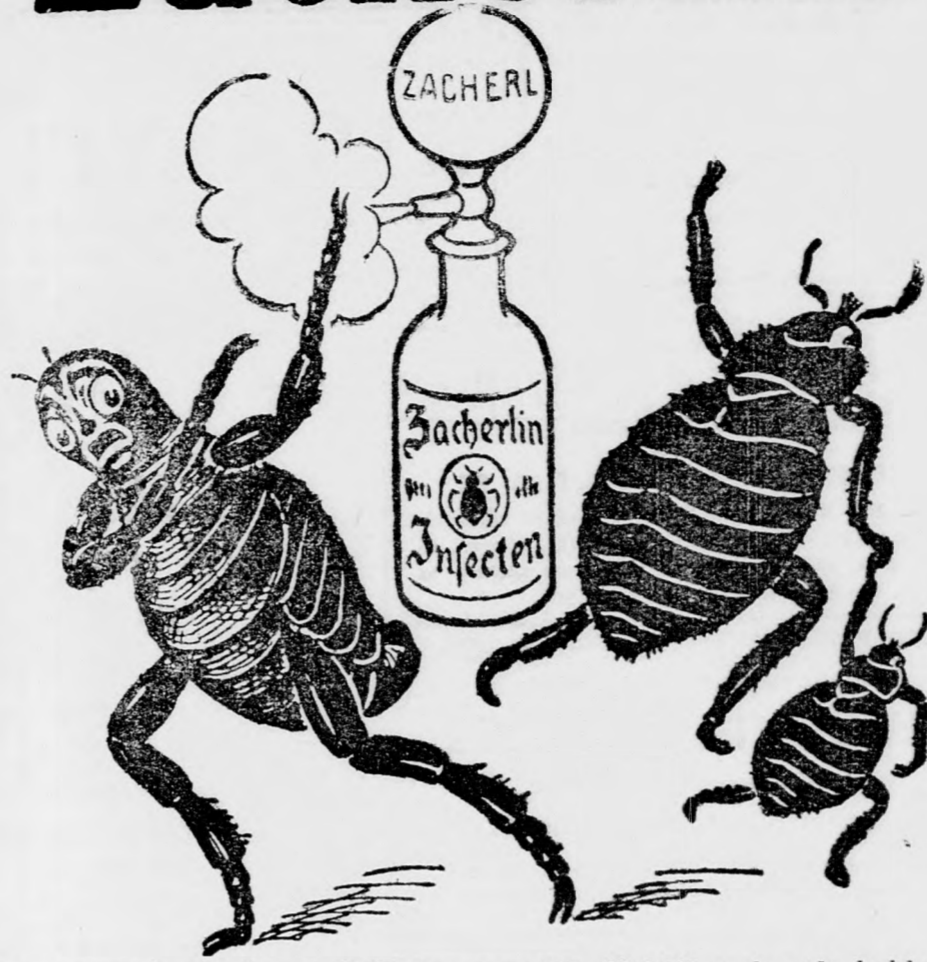
kapható kicsinyben 78 krajcárért,
50 kilogrammon felüli mennyiségben 75 kr-ért

Dergács Gyula

mészáros és hentesnél

Zalaegerszeg, Körmendi-utca.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utólrérhetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:

Hubinsky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kosztelitz Miksánál,
Reich Samunál,
Kömlos Miksánál,

Bellatinczon:

Weisz Bélánál.

Jánosházán:

Federer Jenőnél,
Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuel utódánál,
Singer Sándornál.

Letenyén:

Eppinger Ignácánál,
Weisz Henrichnél.

Pacsán:

Schleffer M.-nél,
Pacsá és Vidéki Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetnél.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg ételek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és határozottan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint felfújás, felbőfőzés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szardahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pinceze, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.